

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. макс. 143.322.
Адреса для телеграм:
"Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає
від 1—2 год. передпол.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в краю 4.20 зл.
24 ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол. Франції,
Голандії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7.50 зл., Німеччині 7.50
зл., Швейцарії 5 шв. фр.,
Чехословаччині 30 к. к., Ру-
муні 150 лей, Болгарії 7.50
зл., Австрії 7.50 зл. Замов-
лення і год.

В справі за гро-
шень зберігається
до Адміністрації.
цна
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
17 сот.

Пальцем по чолі...

В останніх днях освітня комісія польського союму застановляється над львівськими випадками, розглядає бомбові матуральні "відповіді" в гімназії ім. Лелевеля у Вильні, відповіді матуристів Лавріновича і Обрембальського, членів мілітарної організації "Зайонзек безпе-ченства краю". У львівській польській гімназії після тих надто го-лоских і надто досадних відповідей найдемо мілий склад муніції, екзактит, револьвери, гранати й бом-би. Та це не перепинило матури, не довело до розв'язання чи за-криття гімназії, навпаки скінчилося звільненням львівського шкільного куратора. Значить шкільна й адмі-ністраційна влада виявила поблаж-ливість для молодих питомців тієї гімназії і — звільнивши куратора — признала, що коріння лиха ле-жить не в молоді, тільки в шкіль-ній адміністрації.

Таким чином адміністраційна вла-да не молоді, не робить її від-повідальною за виворену, мізма-ми й випарами розкладу просякну-ту атмосферу.

Підход толеранції, зро-зуміння положення серед польської молоді, — ось що визначає поль-ську владу у відношенні до поль-ської школи. Бо й щож винна мо-лодь, що її окружує, що її пере-сичує така, а не інша атмосфера. Вонаж тієї атмосфері не створи-ла, — вона сама є жертвою.

Тому й не диво, що освітня ко-місія польського союму, що й сам міністер освіти Ст. Грабські, що сой-мові послі, преса і громадські ді-ла розглядають ту справу з шир-шої точки погляду. Без сумніву, є це відрядне явище, коли з'явля-ється намагання дійти до корін-яка та усунути ті перепони і ті звинища, що спихають в пропасть, анкривлюють, фізично, духово і мо-рально дегенерують польську мо-лодь. В освітній комісії польського союму пос. Піотровські (ППС) ак-тував між іншим на деякі аномалії в шкільній діяльності і на небажані зливи позашкільних: адміністра-ційних чинників на життя польської молоді. Він голорів дослівно:

У Варшаві гімназійні вчителі з дору-чення своїх вищих властей в провокацій-ній спосіб переслідували учнів, що були за збраним мимом конспіраційне, хоч при-людно оголошене. Поліційним способом прихвалювано учнів, а пізніше ведено судство. В останній часі за минулу участь в конспіраційній організації (Новий Світ) викликувано матуристів з іспитних салі на переслухання до конспіраційної поліції, щоб після цього судства прийти до переслід-чення, що обвинувачення не мало основ. А вже вершок сис-теми поліційної депривації і провокації школі є факт, що у Вильні студенти, а навіть гімна-зійні учні є на п'ятій службі соціальної і кримінальної полі-ції. В той спосіб огидна провока-ція сягає до школи і своєю ган-гренною загрожує молодечіуми молоді.

Ось де підклад цієї атмосфери, в якій приходиться жити молоді, фор-мувати свою душу, кристалізувати свій світогляд. Міністер освіти у

своїй відповіді зазначає, що скоро тільки будуть стверджені нездорові відносини, скоро переслідчність про-розрагання поліцією сітки провока-ції на школу, то витягне з того найдаліше й науці консеквенції, а не-залежно від того ствердження звер-неться до міністра внутр. справ з представленням, що недопустимим є, щоб поліція сягала до школи, себ-то до молоді.

Щож торкається далішої дискусії в освітній комісії, то паршав-ський "Роботник" (ч. 148 з 30, трав-ня п. р.), а за ним і львівський "Дзєнік людзкі" подає такі вістки:

"Послє тов. Смуліковскі, обговорюючи дегенерацію дотерітійшій шкільної си-стеми, гололосіх візновілі резолюції. О-післє тов. Смуліковскі вказував на дво-личність шкільної політики п. Ст. Грабско-го, яка висловлюється в тім, що політи-чні приятели п. міністра, покликуючись на його авторитет, улажкують тайні ко-ментації членів шкільної адмі-ністрації, на яких реферують, як винимати закон про шкіль-ництво для національних мен-шостей. А сам п. міністр, одні з авторів закону, офіційно мимом влодять його в життя. Тов. Смуліковскі домагається від міністра ясної заяви, чи діється це за його візновістю і волею. — Що торкається закнуду недостачі правлості шкільних властей, п. міністр дискретно про-молчав справу, затулюючи лише, що закон про шкільництво для національних меншостей в найкоротшому часі переведе в життя. В тому моменті відомий сидєцький фанатик пос. Пру-шиньскі, мабуть обурений тією заявою, зробив під адресою мі-ністра обралавий жєст, посу-ваючи в праві цілої комісії пальцем по чолі. Але за кунігачи без смислу породажються вони, як то переве-сти закон в найбільш кривдний для України і Білорусії спосіб".

Пос. Піотровські ствер-джує існування поліційної прово-кації серед шкільної молоді, тим самим стверджує виворювання провокаторських ячєйок серед мо-лоді, ставлення школи під супр-матію поліційної й кримінальної поліції. А звідсіль вже тільки одні крок до револьверів і гранатів. Бо коли

Домань-скі професійно займається банди-тизмом, коли

Муха-Міхальскі стоїть на чо-лі диверсійних ватаг; коли "шо-довник" в службі Мурашко "з па-тріотизму" вбиває поліційних вяз-нів Багінського і Вечоркевича; коли поліція як це стверджує пос. Дашиньскі, переходить на службу чужої держави; коли полі-ційний агент Трояновскі приготу-лює бомби, щоб провокаційним способом скомпромітувати полі-тичних протавників; коли однини словом діються речі, від яких во-лосся стає дубом, то ясно, що в такій атмосфері учні самовільно можуть робити собі "сатисфакцію" револьверами і бомбами. І від-носно цього існує у провідних польських чинників невизначені. Навіть в Новому Санчі, хоч тяга-но за минулу комуністичну агітацію, то все таки кінець кінців ствер-джено її безпідставність. Не роз-в'язано її одної польської гімназії, хоч їх є сотні, не шукано підсти-на учнях, допущено їх до матури, не авихнено їх далішої життєвої дороги.

"Львівська шкіль-на кураторія письмом з дня 14. п. м. (Ч. 1615) розігнала гімна-зійний Інститут з Пе-ремишлі, викидаючи таким чином припинішній недостачі по-мешкань на вулицю 150 учнів. Сьогодні ходять нещасні нелітні діти і хлопці по вулицях, шукаючи приміщення, не маючи до голови прихилити."

На цьому не кінець. Дня 30. п. м. зі-хали до Перемишля кураторські можновладці Янєлі і Янєр і при-пинили науку в VII і VIII. кл. п'яти відділах двох найвищих класів. Коли мати на увазі, що VIII. кл. вже була по письмений матурі і небавом мала відбутися устна ма-тура, то припинення науки до по-кінчення судового слідства, себ-то в суті річі розігнання двох найви-щих клас представляється

Пос. Прушиньскі посував пальцем по чолі, коли Ст. Грабські говорив, що переведе закон про шкільниц-тво національних меншостей. Та вже справа з перемиською гімна-зією вказує, що пос. Прушиньскі зробив велику кривду п. міністрові. Ні, як бачимо, той образливий жєст був не в місці. Нічого не зміни-ся в шкільній політиці, —

Ф. Ф.

Чи Ви вже є членом Кооператива "Рідна Школа"? Яні ні, то впишіться негайно! Один улія (лай) 5 зл., число улітів необмежене. Вписове 50 гро-шів. Заяви прихвалювання можна одер-жати в кожному Кругу У. П. Т. — Пишіть і посилайте гроші на адресу: Дирекція Кооператива "Рідна Школа" Львів, Ринок, ч. 10. II. пов.

Політичні новини.

Назначення Т. Троцького.

Троцький одержав аж тої стано-вища: поше — не голоство ко-лєгій науково-технічного відділу т. зв. Вищої ради народнього госпо-дарства, друге — голоство голо-ного т. зв. Електро-трєсту, і на-кінєць третє — голоство т. зв. Концєсійного комітєту, що заклю-чує договори з чужинцями в спра-ві концєсії для них. Наслідком того троякого назначєння Троць-кий дістав змогу проводити пла-ново в житті нові господарські плани уряду і партії. До науково-технічної ради напливають всі по-даниї про відкриття приватних промислових підприємств. Троць-кий буде прихвалювати займатися виключно економічними справами та не буде мати ніякого впливу на політику. Політична його регабі-літація має наступити щойно на партійному зїзді літом або осіню. Вєлії становища Троцького на є-самостійними, вони в цілості під-порядковані Раді Праці та Оборони (СТО), на чолі якої стоїть Ка-менєв і найвищий Раді народнього господарства, на чолі якої стоїть Дзєржиньскі. Крім того підчинений він у справах концєсій комісаріатам внутрішньої та закордонної тор-говлі та комісаріатам внутрішніх справ.

Змова на життя Раковського.

У Лондоні відкрили змову на життя тамошнього уповноваженого СРСР, Раковського. Подробиці змо-ви покищо держаться в тайні. Во-ни відомі тільки міністерству вну-трішніх справ, яке видало на всі-кий випадок відповідні заардженія органам безпеченства. Зєю змовою розкрив випадково один радєн-ський агент у Голандії. Фотографії виконавця атєнтату находяться вже в руках англійської поліції. Він має приїхати з Голандії до Англії. Змо-ву зробили російські ємігранти.

Лансінг про прилучення Ав-стрії до Німєччини.

Бувший державний секретар для закордонних справ Зєднєних Дє-жав північної Америки з часів Віль-сона висловив свій погляд на злу-ку Австрії з Німєччиною бльшє-мєнєше так:

Спокуха Австрії з Німєччиною причиниться у великій мірі до за-кріплення мира та до господарської відбудови Європи. Цей погляд ви-словив Гардінг ще в 1918 р. в од-ному зі своїх меморіалів до миро-вої конференції і при ньому він стоїть по нинішній день. Він не ві-рить, що Австрія зможе існувати та розвиватися самостійно без злу-ки з Німєччиною. Коли Італія по-давала Австрії доступу до Адриї, то вона мусить такий доступ до моря найти на півночі а не мож-ливе тільки шляхом злуки. Відносини в середній Європі не усталились доти, доки не наступить на злуку. В економічному відношенні була би можлива ще одна злука з то- Австрії та Чехословаччини, але во-на ніколи не зреалізується через многі перешкоди нинішого не екон-мічного характеру. Для Америки ця справа дуже важна через те, що від неї залежить відбудова ціло-

Модест Менцинський

концертує:

СТРИЙ, середа, дня 3. червня.
СТАНІСЛАВІВ, субота, 6. червня
БОЛОМІЯ, вівторок, 9. червня.

Подробиці в афішах.

Європи, а в ній Америка має свій великий інтерес.

Нота в справі німецьких ухвалів.

З п'ятниці збиралася остаточно рада амбасадорів, щоби усталити текст ноти до Німеччини в справі недержання нею договору про обміну. Проводив засідання Камбон. Взяли участь в нараді ген. Фош і ген. Сестікс. Наряди тягнулися досить довго. Принято остаточно текст ноти разом із застереженнями до нього додатками, на яких списані всі німецькі ухвали, відкриті контролею. Нота стверджує, що на основі § 429 версальського трактату евакуація кельонської полоси залежить від виконання Німеччиною речинців роззброєння. Союзні уряди далі стверджують, що репараційна комісія повинна вправді про виконання Німеччиною усіх фінансових планів. Поза, але за те не виконує мілітарних зобов'язань і супроти цього окупація кельонської полоси триватиме аж до виконання Німеччиною всіх військових зобов'язань.

Англія вертає до давньої традиції величчю відокремлення.

Пі Парізен" стверджує, що англійська нота в справі гарантійного пакту цілковито визнає: а) есентуальна гарантія надренської полоси не може творити перешкоди, яка унеможливила би Франції військову комунікацію з її польськими та чехословацькими союзниками; б) з другої сторони ноти випливає ясно, що Англія, якої інтереси розкинені по всьому світі, не може брати на себе у відношенні до європейського континенту ніяких зобов'язань, значення і наслідки котрих були би непропорційальні до її інтересів у Європі. Зновує „Еко де Парі" зазначає, що Англія відновляє у останній ноті давню свою формулу про т. зв. величчє відокремлення в європейських справах. Та ж газета додає, що Бельгія в найближньому має висловити у справі східної границі Німеччини опінію подібну до англійської.

М. Височинський.

Існування школи Шашкевича загрожене.

Дня 29. травня відбулося засідання львівської шкільної ради, на якому ухвалено прохати т. зв. районову школу. На чому спирається ця ідея районування? Дотепер пачували у львівських школах такі явища, що до одних ходило забагато дітей навіть з різних передмість, а до інших менше. Очевидно, що таке явище мало свої глибокі причини. Відгарами тут велику роллю: приміщення шкіл, околиця (адоруючи чи менше здорову), ну і що найважливіше — педагогічне винищення даної школи. Замість подати про те, щоби всі ті школи мали відповідне здорове приміщення та однаковий педагогічний провід, відповідаючий своїм своїм призначенням, магістрат стає заставити мешканців Львова посылати своїх дітей не до тих шкіл, до яких вони слати хочуть, а до тих, які їм вкаже магістрат. На основі жової ухвали шкільної ради Львова всі діти напр. городешкої дільниці мусять ходити виключно до шкіл на городешкому передмісті і то без огляду на їх національну приналежність. Ніякий громадянин городешкого передмістя не зможе послати своєї дитини до школи наприклад у середмісті. Тим самим і Українці з цієї дільниці не зможе записати своєї дитини до єдиної української міської школи ім. Шашкевича, що міститься у середмісті.

До чого це йде? — З проведеньм тої постанови в життя до школи Шашкевича не зможуть записуватися на перший рік науки ті українські діти, що не належать до середмістя. Натомість будуть вони примушені записуватися до польських шкіл у своїх дільницях, а то школи Шашкевича записуватимуться Польщі і Жиди зі середмістя. Який йому було живці — не ясно. Отже на основі тої ухвали школи ім. Шашкевича, однокласники української школи у Львові, з року на рік буде систематично польщитися. Така мета тої жової ухвали міської шкільної ради відноситься до однієї української міської школи. На засіданні зголосив представник го. катол. ординаріату в імені української людности своє „потуг сепаратум" проти такої „жової" української школи Львова ухвали.

Та цього мало! У ній справі мусить зайти слово українське населення Львова, яке з віжним трудом, при великих перешкодах вибороло собі ту єдину українську школу, ще в 1883 р. Українці міста Львова належать кілька шкіл, поприймаючи одна на кожну передмість, та в інших часах цього досконалих під польським повалінням не можна, чого найкращим доказом оцей жово-ухвалений жових на назву школу. Перед міською була вже близькою реалізації справа заснування другої української школи на городешкому передмісті. Очевидно, що війна цьому перешкодила.

Оці нові польські заходи для знищення однієї української школи у Львові мають своє джерело в діяльності організації „народовиків", та їх мусить Українці м. Львова парализувати. Ясно, що до протидії треба братися організовано та одночасно. Однією міською українською школою не сміє впасти жертвою шовіністичних забавок магістратської шкільної ради. Якщо навіть районувати школи буде проведено в життя, то воно не може бути пристосоване до школи

Шашкевича саме тому, що вона є однією з українських шкіл у Львові. Якщо магістрат заснує кілька українських шкіл у Львові, на кожну передмість по одній, тоді ця школа так мусить стати чисто українською для середмістя.

Спопільнування тої школи було би яким випусканням наших прав у таке місце, куди б не повернулося назад, який підписав Польща, і тим самим впаде на себе зобов'язання не тільки аболити ті українські школи, що вже існували, але й заснувати нові.

І саме йс акція нашого львівського загальнонародного громадства має йти в тому напрямі, щоби зберегти цю школу, та примусити відповідні чинники до відкриття українських шкіл по всіх дільницях Львова, що нам по всім писанам і неписаним законам належить.

„Вийнятковий стан“.

Як урядують польські поліція?

У варшавському соїмі поставив пос. Прилуцький таку інтерпелляцію: „В Міхові любартівського повіту є дім, що належить як спільна власність до трьох Жидів — Окони, Рубінштайна й Акермана. В тому домі мешкав до недавня один із „пшововників" місцевої поліції, займаючи аж чотири кімнати. Недавно зголосився він до власників і заявив, що хоче залишити помешкання, але під умовиною, як що дістане відступне в сумі 125 дол. Поміняючи те, що законно йому ніяке відступне не належить, власники згодилися на що пропозицію. Але день перед випроводженням явився до власників інший „пшововник" і заявив, що займає помешкання свого товариша для себе. Коли власники заявили, що помешкання віддадуть тільки по відповідному наказу влади, новий кандидат на кімнатника вийшов. Тої самої ночі вправ він з кількома поліцаями до дому названих Жидів, щоби їх стероризувати. Своім підчищенням видав такий наказ: „Не бити Жидів, тільки кусати!" Супроти такого наказу один поліцай покусав дуже сильно жінку Окони а інший самого Окони. На другий день той самий „пшововник" повідомив любартівського команданта, що Жиди абунтувалися, а через те він просить допомоги. Того самого дня той-же „лицар" пізав до себе представників місцевої єврейської організації, відкликав заповіджений відчит одного сіоніста, наказав помазати всі жидівські склепи, заборонив бити худобу у міській жидівській різні та накінці заборонив Жидів ходити вулицями міста по год. 7. ввечерю, іншими словами завів на власну руку вийнятковий стан. На слідуючий день (16. травня) увійшов він наново до на-

вального дому і привів з собою 36 поліцаїв. Усіх власників він арештував і відніс їх у кайдани до Любартова. 17. травня прислала деяких Жидів помагати йому спровадити меблі, а коли хто відмовився послиати меблі, то його теж арештували на спротив алді та за бунт". Інтерпеллянт домагався покращення законів.

Як переведено шкільний плебісцит?

Виваз громад, які внесли шкільні декларації в домаганнях української мови навчання.

Повіт Турин.

1) Ритів і Молдавіє 35 дек. за 41 дит., 2) Лиса 34 дек. за 61 дит., 3) Смерник 40 дек. за 80 дит., 4) Смерник 40 дек. за 80 дит., 5) Волосинка 45 дек. за 46 дит., 6) Лосинка 42 дек. за 64 дит., 7) Шумак 52 дек. за 60 дит., 8) Радина 29 дек. за 49 дит., 9) Лиса 6 дек. за 60 дит., 10) Дістрик 39 дек. за 46 дит., 11) Дістрик 50 дек. за 59 дит., 12) Яблунка 49 дек. за 49 дит., 13) Берка 99 дек. за 136 дит., 14) Лиса 6 дек. за 55 дит., 15) Завалка 49 дек. за 65 дит., 16) Кривка 20 дек. за 41 дит., 17) Ягору 95 дек. за 120 дит., 18) Радина 61 дек. за 81 дит., 19) Турка 150 дек. за 17 дит., 20) Завалка 55 дек. за 104 дит., 21) Мохатка 43 дек. за 53 дит., 22) Імківка 39 дек. за 39 дит., 23) Кривка 6 дек. за 67 дит., 24) Імківка 32 дек. за 41 дит., 25) Дістрик 37 дек. за 49 дит., 26) Волосинка 34 дек. за 47 дит., 27) Турка 40 дек. за 53 дит., 28) Талнава 36 дек. за 63 дит., 29) Боніатка 37 дек. за 53 дит., 30) Боніатка 84 дек. за 113 дит., 31) Боніатка 34 дек. за 46 дит., 32) Боніатка 41 дек. за 57 дит., 33) Боніатка 41 дек. за 57 дит., 34) Білка 72 дек. за 87 дит., 35) Боніатка 44 дек. за 60 дит., 36) Висока 58 дек. за 84 дит., 37) Висока 50 дек. за 70 дит., 38) Висока 27 дек. за 42 дит., 39) Глибиця 4 дек. за 47 дит., 40) Глибиця 46 дек. за 59 дит., 41) Лиса 45 дек. за 50 дит., 42) Завалка 49 дек. за 65 дит., 43) Завалка 55 дек. за 104 дит., 44) Імківка 39 дек. за 39 дит., 45) Ковалки Дічка 12 дек. за 15 дит., 46) Ковалки Буховська 43 дек. за 58 дит., 47) Ковалки село 47 дек. за 56 дит., 48) Кривка 43 дек. за 67 дит., 49) Кривка 3 дек. за 41 дит., 50) Кривка 32 дек. за 6 дит., 51) Матка 46 дек. за 54 дит., 52) Мохатка 43 дек. за 58 дит., 53) Мохатка 21 дек. за 21 дит., 54) Соколка 6 дек. за 72 дит., 55) Смерник 31 дек. за 6 дит., 56) Турочка 44 дек. за 57 дит., 57) Турочка 42 дек. за 61 дит., 58) Росахач 30 дек. за 30 дит., 59) Яблунка 9 дек. за 43 дит., 60) Ягору 40 дек. за 49 дит.

Разом внесено декларацій 281 за дітей 3583.

Пам'ятаймо! Рідна Школа — це не родина фортеці, це певний захист до її нахилів!

Культурні свята.

(Докладніше.)

Відаємо в село, вступаємо до дому священника-ювілята о. 3. Шухевича, який розпочне сьогодні велике читальне свято. Зараз ідемо всі до читальні. Оваційно вітають обох голов центральні і філії. Маленькі дітвочки квітами устелюють їм дорогу до читальні, а голова читальні голосно: „Вітайте нам!" запроваджає своїх гостей до читальні сали. Вона святочно удекорована.

83-літній о. Шухевич у своїй промові вітає гостей і розказує коротку історію читальні, якої він свідком від самих початків і якої головою був на протязі перших 30 років. За його головування читальня розросталася і акцій повстало а громадці чотири читальні на різних місцях, щоби могли заспокоїти потреби всіх громадян великого оозагого села. Представляє перших членів читальні, з котрих вже тільки кількох остало при життю, вгадує і померлих.

Промова старенького священника-громадянина робить велике враження на нас усіх. Це враження степе-че ще каждама одного з пер-

ших членів, та сама декларация, яку він сорок літ тому мав при оснуванні читальні.

На привіт відповів голова Матріного Товариства привітом від Головного Виділу. Не буду переказувати його думок. Були вони подиктовані і моментом і значінням установи. Мушу зазначити, що враження із його промови було велике. Були співні й декляції, а акцій відповіді голови читальні і зложення як пам'ятку для голови центральної читальні одного поасу місцевої роботи, а від читальні ІІІ. тишковецького — капелюха, якого давніше аживали молоді парубки на весіллі.

Ввечерю тої самої днини аматорська вистава: „Заручини по смерті" і „Настоящі". Гра була гарна, особливо друга песа була старинно підготована. Аматорам і режисерові зложив голова „Просвіти" особливу подяку за їх працю і за приємні хвилини.

Істота справи однак не в самих святах, а радше у тому розумінні хвилі, яку переживали всі учасники обох свят. Свята не робили враження чогось штучного, наказаного, але були виводом широкого захоплення. І це можна було відчутти на кожному кроці. Всеж таки Виділові філії і його голови належить щиро

подяку, що зумів підняти цей момент і довів до події, яка не так часто трапляється.

Може за довгий опис. А проте він необхідний тому, що свята не були такі шаблонні, щоби можна збути їх коротше. Крім цього ми хотіли би поробити деякі висновки і подати їх Головному Виділові і філіям під увагу. Хоча голова Матріного Т-ва був на тому святі і може він сам прийде до певних заключень, проте не завадить, коли й сторонні пороблять свої поміччєння.

Перш за все треба виткнути цим філіям, котрі хоч найближді сусіди і запрошені, не взяли участі в цьому святі. Друга справа — це потреба скохловати такі святочні моменти і зробити їх вічними — тріаками. В інших народів зіхали би кінематографічні підприємці й взяли би на фільми похід і другі моменти свят. У нас потрібно бодай мати фотографію, які висвітлювали би похід, дельгати, перших членів, тощо. Третя справа. Такі моменти захоплення належало би утворювати й під моральним оглядом. Знаю з розмови з головою, що Т-во „Просвіта" дуже недомагає матеріально. Всі свої плани — замість негайно здійснювати — мусить розкладати на роки, а за той час життя ство-

рює щораз нові потреби. На хвості голови цьому лихові можна задати масовим членством до Т-ва „Просвіта". І дивно, що такі проста справа, а не можна перевести в життя. Не можу зрозуміти, щоби в нас не найшлося яких спотворів люда, котрі могли би зложити по 2 волоті членської аклади на рік до такого Товариства, який з Т-ва „Просвіта". І я мимоволі подумав собі: 6000 осіб не жаліє труд прийти з далеких сіл, поробити певні видатки, щоби тільки освітити свою пошану для освіти праці; 1000 коней готових стати бандері, щоби свято зосередити; воно зашкодило би і чи дуже акційні би ці люде, як би та кожна з них зложива б у той день якусь акладку хоч би у висоті гіського золотого... А який такого золотого тільки по тиску осіб зложило, а тоді було би аж 6000 членів...

Над цєю справою треба всім нам подумати. Маніфесті добре як яка підбадьорює. Але це свята річ тривкі наслідки маніфестів, з них пліснуть матеріальні засоби, а ці засоби дадуть нам до можливості уявити бачити світ і охочому освітню працю.

3 друкарні Видавничої Служби Школяк І. Я. Ринок 4. 12